



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2023 m. lapkričio 27 d. Nr. 21RE3-171 (AG3-153/27-2023)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Lino Dagio ir Svetlanos Sinkevičienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. (*duomenys neskelbtini*), atstovaujančios sodininkų bendriją (*duomenys neskelbtini*), skundą dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos administracinio akto dėl atliekų tvarkymo panaikinimo,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja X. Y. (*duomenys neskelbtini*), atstovaujanti sodininkų bendriją (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Pareiškėja, Bendrija) Komisijos 2023 m. spalio 27 d. skundu „Dėl Radviliškio savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-10-19 atsakymo Nr. S2768 (8.27) į mano 2023 m. spalio 11 d. pateiktą prašymą Nr. GP-435-(8.27) „Dėl atliekų tvarkymo“ (toliau – ir Skundas, b. l. 1 - 4) prašo panaikinti Radviliškio savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. spalio 19 d. atsakymą Nr. S2768 (8.27) Nr. GP-435-(8.27) „Dėl atliekų tvarkymo“ (toliau – ir Raštas, b. l. 5 - 7) ir juo priimtus sprendimus, kaip neatitinkančius Lietuvos Respublikos ir Radviliškio rajono savivaldybės priimtų teisės aktų reikalavimų.

Skunde Pareiškėja teigia, kad pateiktas Raštas ir jame išdėstyti argumentai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktų bei Radviliškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimams. Cituoja Atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ) 30 straipsnio 10 punktą dėl atliekų tvarkymo organizavimo; Lietuvos Respublikos 2012 m. spalio 23 d. Aplinkos ministro įsakymo Nr. dl-85739 „Dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“ II skyriaus 39 ir 40 punktus dėl specialiųjų kokybės reikalavimų biologiškai skaidžiu atliekų surinkimo ir vežimo nuostatas; Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. T-778 patvirtintų Radviliškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 32, 34, 40, 41, 45, 47 punktus, kuriuose nurodytos tam tikros komunalinių atliekų turėtojų pareigos bei draudimai, atvejai, kada komunalinių atliekų tvarkytojai turi teisę atsisakyti tuštinti kontenerius, inventoriaus, kuriais turi būti aprūpinti individualių namų komunalinių atliekų turėtojai, kiekius ir kt.

Vadovaudamasi nurodytais teisės aktų reikalavimais, Pareiškėja Skunde teigia, kad: 1) sodų bendrija nėra laikoma atliekų turėtoju ar atstovu, neturi prievolės mokėti vietinės rinkliavos ar kitaip finansuoti komunalinių atliekų tvarkymą; 2) Savivaldybė negali reikalauti mokėti ar nusipirkti papildomas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, kurios neviršija minimalių teisės aktų reikalavimų, išskyrus mokamos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą; 3) Savivaldybė turi, neimant papildomo mokesčio, aprūpinti rūšiavimo, surinkimo ir tvarkymo priemonėmis visus sodo sklypų savininkus ir individualių namų savininkus, esančius sodų bendrijos teritorijoje; 4) kiekvienas sodo sklypo savininkas turi rūšiuoti biologines atliekas savo sklype ir negali

jų išnešti į bendras sodo bendrijos teritorijas, jeigu nėra jų surinkimui pastatytos surinkimo priemonės; 5) Savivaldybė neteisingai nurodo, kad biologinės atliekos turi būti vežamos į žaliųjų atliekų surinkimo aikštes, nes tai tik viena iš dviejų galimybių nurodytų taisyklėse. Tam turi būti pastatyti konteineriai arba suteikti maišai biologinių atliekų surinkimui; 6) Savivaldybė negali motyvuoti savo atsakymo sudarytomis paslaugų sutartimis, nes tai nėra viešojo administravimo normatyviniai aktai ir jie nėra privalomi vykdyti atliekų turėtojams. Tai parodo, kad pati savivaldybė nevykdo savo priimtų tarybos sprendimų ir nenuperka visų paslaugų, reikalingų komunalinių atliekų tvarkymui; 7) Komunalinių atliekų tvarkytojas negali netuštinti konteinerių, jeigu nėra pateiktos surinkimo priemonės ir apie tai neįspėja visu sodų sklypų savininkų, Administratoriaus ir Savivaldybės. Turėtų būti nustatyta tvarka kas turi būti daroma su netuštintais kolektyviniais konteineriais, kur turi būti dedamos susidarančios atliekos ir kas turi tvarkyti užterštas teritorijas; 8) atliekų tvarkytojas ir Savivaldybė negali taikyti kolektyvinės atsakomybės už netinkamus mažos dalies sodo sklypų savininkų elgesį; 9) gyvenamojo namo statusas kyla ne iš to ar jame kas nors deklaruota, o kaip tas nekilnojamasis turtas yra įregistruotas nekilnojamojo turto registre; 10) visiems individualiems namams sodų bendrijų teritorijose turėtų būti suteikti individualūs rūšiavimo konteineriai ir šiems atliekų turėtojams teikiama tokia pati paslauga kaip ir kitiems individualiems atliekų turėtojams.

Atsakovė atsiliepime nesutinka su Pareiškėjos Skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepimu (b. l. 23 - 26) nesutinka, kad skundžiamas Raštas ir jame nurodyti argumentai prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktų bei Radviliškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimams, o pateikti argumentai Pareiškėjos grindžiami tik subjektyvia nuomone, o ne teisės aktų nuostatomis.

Atsakovė nurodo, kad 2023 m. spalio 11 d. el. paštu gavo Pareiškėjos paklausimą (toliau – Paklausimas, b. l. 8) dėl su atliekų rūšiavimu susijusių problemų, kuriame buvo prašoma paaiškinti, kodėl Radviliškio rajono savivaldybė nesilaiko Aplinkos ministerijos įstatymų ir Aplinkos ministro įsakymų. 2023 spalio 19 d. Pareiškėjai buvo pateiktas atsakymas (skundžiamas Raštas) ir nurodyta, kokiais teisės aktais Atsakovė vadovaujasi, atsakydama į Paklausime keliamus klausimus.

Atsakovė pažymi, kad Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) 45 punkte nustatyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį <...> „45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka; 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.“

Atsakovės teigimu, Paklausime Pareiškėja prašė suteikti informaciją, t. y. pakonsultuoti ją aktuali klausimu pagal institucijai nustatytą kompetenciją dėl atliekų iš sodininkų bendrijos išvežimo. Atsakovė pažymi, kad nepažeisdama 20 d. d. termino, Pareiškėjai pateikė išsamų, pagrįstą įstatymais Atsakymą, kuris yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nenaikintinas, mano, kad Pareiškėjos prašymas panaikinti skundžiamą Raštą, kaip neatitinkantį teisės aktų reikalavimų, yra nepagrįstas ir turi būti atmestas.

Skundas tenkintinas.

Ginčas byloje kilo dėl Radviliškio rajono savivaldybės 2023 m. spalio 19 d. rašto Nr. S-2768 (8.27) „Dėl atliekų tvarkymo“, kuriuo atsakyta į Pareiškėjos pateiktą Paklausimą organizuoti atliekų

tvarkymo rūšiavimą Bendrijoje pagal nustatytą tvarką, kaip neatitinkančio teisės aktų reikalavimų, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja X. Y. (*duomenys neskelbtini*), veikianti pagal sodininkų bendrijos (*duomenys neskelbtini*) (minėta, Pareiškėja, Bendrija) veiklos nuostatus, kaip šios Bendrijos valdybos pirmininkė (b. l. 36, 44) 2023 m. spalio 11 d. kreipėsi elektroniniu paštu (minėta, Paklausimas) į atsakovę Radviliškio rajono savivaldybės administraciją dėl atliekų tvarkymo. Paklausime buvo nurodyta, kad Bendrija susiduria su žaliųjų ir kitų atliekų rūšiavimo problemomis, kadangi turi tik mišriosioms atliekoms rinkti skirtus bendrus konteinerius ir prašė pateikti paaiškinimą, kodėl Atsakovė nesilaiko Aplinkos ministerijos teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Išnagrinėjusi Paklausimą (reg. Nr. GP-435-(8.27), Atsakovė 2023 m. spalio 19 d. raštu Nr. S-2768-(8.27) „Dėl atliekų tvarkymo“ pateikė Pareiškėjai atsakymą, kuriame nurodė, kad 2022 m. rugsėjo 19 d. Radviliškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo į jų apdoravimo vietas (įrenginius) paslaugų teikimo sutartyje Nr. S-292 biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų surinkimas iš sodų sklypų nėra numatytas. Vadovaujantis Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. T-778 patvirtintų Radviliškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių 45 punkto 1 ir 2 dalies nuostatomis, komunalinių atliekų turėtojai biologines atliekas privalo tinkamai atskirti nuo kitų komunalinių atliekų jų susidarymo vietoje, esant galimybėms jas tinkamai kompostuoti komposteryje arba pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Nurodė, kad individualiomis atliekų surinkimo priemonėmis yra aprūpinami tik gyvenamieji namai sodų bendrijos teritorijoje, kuriose yra deklaruota gyventojų gyvenamoji vieta. Taip pat paaiškino, kad dėl popieriaus, plastiko, stiklo pakuočių surinkimo bendrojo naudojimo priemonių pateikimo, reikėtų kreiptis Rašte nurodytu el. paštu, nurodant priemonių pastatymo vietą, kuri turi turėti kietą dangą. Tvaringas ir atsakingas atliekų rūšiavimas, tvarkymas yra sodo bendrijos narių pareiga ir atsakomybė (b. l. 5-7). Minėtos sutarties Atsakovė į bylą nepateikė.

2023 m. spalio 31 d. Komisijos narė, sprendama pateikto Skundo Komisijai priėmimo klausimą, sprendimu Nr. 21RE3-164 Pareiškėjos skundą dėl dalies reikalavimų (1) visus aprūpinti, antrinių žaliavų, biologinių atliekų ir mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo priemonėmis; 2) nupirkti visas reikalingas paslaugas (įskaitant ir biologinių atliekų surinkimą), kurios užtikrintų pačios savivaldybės priimtų teisės aktų vykdymą; 3) jeigu savivaldybė nuspręstų atliekų surinkimą organizuoti kolektyviniais surinkimo konteineriais, įrengti rūšiuojamojo surinkimo aikšteles, atitinkančias Aplinkos ministerijos nustatytus minimalius reikalavimus; 4) įpareigoti atliekų tvarkytoją nuolat informuoti sodo sklypų savininkus dėl kiekvieno konteinerio neištušinimo fakto ir priežasčių; 4) nuolat teikti informaciją sodų sklypų savininkams apie atliekų tvarkymo reikalavimus ir teikiamą aplinkosauginę naudą; 5) peržiūrėti savivaldybės priimtus teisės aktus reglamentuojančius komunalinių atliekų tvarkymą, kad jie visiškai atitiktų nacionalinę teisės reikalavimus ir nebūtų vidinių prieštaravimų) atsisakė priimti nagrinėti kaip nepriskirtinus Komisijos kompetencijai.

Įvertinus Paklausimo bei Skundo turinį, Komisija nesutinka su atsakovės atsiliepime pateiktais argumentais, jog Pareiškėja prašė suteikti informaciją. Komisijos vertinimu, Pareiškėja kreipėsi į atsakovę, dėl, jos nuomone, netinkamai teikiamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų, be to, atsakovė pati nurodo atsiliepime, jog Pareiškėja kreipėsi dėl atliekų rūšiavimo problemų Bendrijos teritorijoje. Paklausimas vertintinas ir kaip skundas dėl atsakovės netinkamai teikiamos atliekų tvarkymo paslaugos, ir kaip prašymas imtis priemonių (pagal teisės aktų nustatytą tvarką užtikrinti galimybę tinkamai rūšiuoti atliekas). Atsižvelgiant į nurodytą bei Paklausimo turinį, nagrinėjamoje administracinėje byloje Komisija spęs, ar Administracija, teikdama atsakymą, laikėsi teisės aktų reikalavimų, ar skundžiamas Raštas atitinka išsamumo ir pagrįstumo kriterijus.

Viešojo administravimo įstatyme (toliau – VAĮ) nustatyta, jog asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Nagrinėjimo taisyklių 45 punkte nustatyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal

institucijai nustatyta kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Nagrinėjimo taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje yra nurodoma, kad kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio (*pagal galiojančią VAĮ redakciją 10 straipsnis*) taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gegužės 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-132/2014).

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punktą viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybių funkcijų yra komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas. Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje – atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į jų rūšį ir pobūdį, siekiant jas atskirai surinkti. Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (pavyzdžiui, šakos, lapai, žolė), maisto ir virtuvės atliekos iš namų ūkių, biurų, restoranų, didmeninės prekybos, valgyklų, viešojo maitinimo įstaigų ir mažmeninės prekybos punktų ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Prie jų nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos. Komunalinės atliekos – mišrios ir atskirai surinktos buitinės (buityje susidaranti) atliekos, įskaitant popieriaus ir kartono, stiklo, metalų, plastiko, biologines, medienos, tekstilės, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, taip pat stambiausias atliekas, įskaitant čiužinius ir baldus, ir atliekas, surinktas iš kitų šaltinių, kai jos savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas (Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 13, 24³ ir 39 punktai).

Minėto įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, įtvirtinta, jog komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Visiems komunalinių atliekų turėtojams, neimant papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – rinkliava) ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą, turi būti: užtikrintas aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonėmis; užtikrintas aprūpinimas biologiškai skaidžių atliekų sutvarkymo priemonėmis; užtikrintas aprūpinimas antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis. Asmuo (fizinis asmuo ar Lietuvos Respublikoje įregistruotas juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, atstovybė ar Lietuvos Respublikoje įsteigtas valstybėse narėse įsteigto juridinio asmens filialas ar atstovybė) yra komunalinių atliekų turėtojas, nepaisant jo teisinės formos ar vykdomos veiklos pobūdžio, ir turi rūšiuoti komunalines atliekas, kurias rūšiuoti nustato įstatymai ir kiti teisės aktai (Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 10 punkto 1-3 papunkčiai; 13 punktas). Savivaldybės privalo įgyvendinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane joms nustatytas užduotis šiame plane nustatytais terminais ir užtikrinant plane numatytus minimalius reikalavimus: užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus; užtikrinti antrinių žaliavų rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams; užtikrinti biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams; užtikrinti, kad kiekvienoje savivaldybėje ir komunalinių atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas (Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 17 punkto 1, 2, 2¹ ir 8 papunkčiai). Organizuojant komunalinių atliekų tvarkymą, sudarant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį arba mokant savivaldybės nustatytą rinkliavą, atliekų turėtojams atstovauja

jų naudojamo nekilnojamojo turto objekto savininkas arba nekilnojamojo turto objekto savininko atstovas pagal įstatymą, arba nekilnojamojo turto objekto savininko įgaliotas asmuo, arba sodininkų bendrija <...> (Atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalis).

Taisyklėse nustatyta, jog komunalinių atliekų turėtojai biologines atliekas privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų jų susidarymo vietoje: komunalinių atliekų turėtojai, kurie turi galimybes ir pageidauja biologines atliekas kompostuoti, turi tai daryti komposteryje (kompostavimo dėžėje), savo privačioje valdoje specialiai tam skirtoje vietoje; komunalinių atliekų turėtojai, kurie neturi galimybių ar nepageidauja kompostuoti atliekų individualių namų ūkių teritorijose, atskirtas biologines atliekas privalo: išmesti į tam skirtas surinkimo priemones (konteinerius ar sudėti į komunalinių atliekų tvarkytojo suteiktus maišus); pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę (Taisyklių 45.1, 45.2 punktai, 45.2. 1 ir 45. 2. 2 papunkčiai).

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 patvirtinto Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 metų plano (aktuali redakcija nuo 2022 m. birželio 2 d., toliau – Planas 1) 261 punktą Komunalinių atliekų tvarkymas turi būti organizuojamas taip, kad skatintų atliekas tinkamai paruošti pakartotinai naudoti ir perdirbti. Savivaldybės visiems komunalinių atliekų turėtojams turi užtikrinti atliekų surinkimo ir rūšiavimo galimybę, aprūpinti priemonėmis, atsižvelgdamos į Atlieku tvarkymo įstatymo 26 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus, neimdamos papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų, už atliekų tvarkymą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą. Siekdamos, kad būtų sukurta efektyviai veikianti komunalinių atliekų tvarkymo sistema, regionų plėtros tarybos ir savivaldybės, į regioninius ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus, be kita ko, turi įtraukti ir vykdyti šias užduotis: užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus; kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku; pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (Plano 261, 261.7 punktai, 261.7.2 ir 261.7.4 papunkčiai).

Nurodytos rūšiuojamojo atliekų plėtros užduotys yra nustatytos ir Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2023 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T-301 patvirtinto Radviliškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 m. plane (toliau – Planas 2). Nustatyta, kad savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: <...> sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose (Plano 2 246.2.4 papunktis).

Taigi, šiuo atveju Bendrijos nariai ir/arba mėgėjų sodo teritorijoje esančių individualių valdų savininkai turi pareigą teisės aktų nustatyta tvarka rūšiuoti komunalines atliekas (pvz., susidarančias butyje, sodininkų bendrijos veikloje ir kt.) atliekų susidarymo vietose ir naudotis savivaldybės organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis. Kita vertus, pagal nurodytas Atlieku tvarkymo įstatymo, Plano 1 ir 2 nuostatas savivaldybės, taikant įvairius atliekų tvarkymo būdus, privalo užtikrinti komunalinių atliekų (biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų, antrinių žaliavų, pakuočių, statybinių ir pavojingų bei kt. atliekų) rūšiavimą bei aprūpinti atitinkamomis atliekų rūšiavimo priemonėmis (konteineriais, maišais) arba įrengti atliekų surinkimo vietas (aikšteles ir kt.).

Komisija pažymi, kad Rašte nurodomos Taisyklių nuostatos dėl biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų rūšiavimo būdu bei pasiūlyta šių atliekų išvežimo paslaugą užsisakyti, sudarius sutartį, tačiau nepasisakyta dėl visų tokių atliekų rūšiavimo būdų bei priemonių (konteinerių ir maišų), kurias Skunde akcentuoja Pareiškėja (Taisyklių 45.2.1 papunktis). Įvertinus aukščiau nurodyto teisinio reglamentavimo nuostatas bei Paklausimo ir Skundo turinius, Komisija sprendžia, jog Bendrijoje

nėra užtikrinta galimybė tinkamai rūšiuoti atliekas, todėl būtent dėl šios problemos Pareiškėja kreipėsi į atsakovę. Rašte nėra išsamiai atsakyta į Pareiškėjos Paklausimo dalį, susijusią su kitų komunalinių atliekų (antrinių žaliavų, popieriaus, plastiko, stiklo pakuočių ir kt.) rūšiavimo būdais ir priemonėmis, bei nenurodytas teisinis reglamentavimas, susietas su konkrečiomis faktinėmis atliekų rūšiavimo aplinkybėmis Bendrijos teritorijoje. Nėra konkrečiai ir nedviprasmiškai išaiškinta Pareiškėjai, kokiais pagrindais vadovaujantis, Bendrija laikytina atliekų turėtoja ir kokius veiksmus atsakovė pagal nustatytą kompetenciją privalo ar neprivalo atlikti, užtikrinant atliekų rūšiavimą sodininkų bendrijose bei kokiais teisiniais pagrindais atsakovei priskirtinos funkcijos (Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 1 dalis, Plano 1 ir 2 nuostatos) deleguotos (perduotos) kitam subjektui (šiuo atveju VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras).

Prašymo, skundo nagrinėjimas – atsakovės darbuotojo (-ų) veikla, apimanti asmens prašymo, skundo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą, faktinių duomenų patikrinimą (jeigu to reikia), faktų ir aplinkybių atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimą, atsakymo parengimą ir išsiuntimą (įteikimą) asmeniui (Prašymų nagrinėjimo taisyklių 45 punktas). VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, kuris laikytinas gero administravimo principo sudedamąja dalimi, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Vienas iš gero administravimo (arba atsakingo valdymo) principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (LVAT nutartys administracinėse bylose Nr. A-556-1898/2008; Nr. A-556-2134/2012). Teismų praktikoje akcentuojama, kad individualaus administracinio teisės akto motyvavimas sietinas su teisėtumo, gero administravimo principais, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis (2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015).

Taigi, dėl nurodytų skundžiamo Rašto trūkumų konstatuojama, jog Pareiškėjos Paklausimas buvo išnagrinėtas netinkamai, o skundžiamas Raštas priimtas, pažeidžiant VAĮ numatytus individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, išsamumo ir gero administravimo principus, nustatyti motyvavimo ir teisinės argumentacijos trūkumai pripažintini esminiais, todėl skundžiamas Raštas naikintinas, o Atsakovė įpareigotina pakartotinai išnagrinėti Pareiškėjos pateiktą Paklausimą bei pateikti išsamų, VAĮ reikalavimus atitinkantį Raštą (atsakymą).

Atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Radviliškio savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. spalio 19 d. atsakymą Nr. S2768 (8.27) Nr. GP-435-(8.27) „Dėl atliekų tvarkymo“, sodininkų bendrijos (*duomenys neskelbtini*) 2023 m. spalio 11 d. paklausimą išnagrinėti iš naujo ir pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskusti Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos nariai

Giedrius Jakubėnas

Linas Dagys

Svetlana Sinkevičienė